

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda (fél címe 1, eljáró ügyvéd: dr. Kovátsits László) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Kelemen, Mészáros, Sándor és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe 2, eljáró ügyvéd: dr. Balázs Gábor) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe.) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. április 28. napján meghozott 62.P.21.233/2016/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint plusz áfa másodfokú perköltséget és külön felhívásra a Magyar Államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. r. alperes szerkesztésében működő ...hu internetes oldalon 2016. január 28. napján tették közzé az ... televíziós csatorna ... vezette műsorát, melyben a műsorvezető ... -s politikussal beszélgetett az Európai Unió pályázati eljárások hazai gyakorlatáról. Az ügy aktualitását az adta, hogy ..., aki 2006-2014 között a ... színeiben volt önkormányzati képviselő ...on, 2012 végén - 2013 elején két alkalommal a ... helyi frakcióülésén telefonjával titokban hangfelvételeket készített. [A telefon 8 perces fájlokat tudott készíteni: 16 perc (2x8 perc) felvétel az egyik, 8 perc a másik frakcióülésen készült, így nem egybefüggő, hanem vágásokat is tartalmazó felvételekről volt szó.] A hangfelvételeket ... először rövidített verzióban, majd később teljes egészében is nyilvánosságra hozta a ... csatornáján. A felvételek iránt a magyar sajtó széleskörű érdeklődést mutatott és azokkal nagy terjedelemben foglalkozott.

Az említett hangfelvételen hallható többek között ..., felperes neve felperes (akkori ...i alpolgármester - jelenlegi ...i polgármester), valamint ... is (ő akkoriban az önkormányzat gazdasági bizottságának volt tagja, jelenleg polgármesteri főtanácsos).

A per tárgyát képező műsorban a riportalany arról beszélt, hogy az általa titkosan készített felvételek

is alátámasztják azon meggyőződését, hogy az EU-s forrásból megvalósuló projektek során - a beruházások szándékos túlárázásával - korrupció valósulhat meg. ... az ügyben feljelentést is tett, a büntetőeljárás jelenleg is folyamatban van a NAV ... Megyei Adóigazgatósága előtt.

Az interjú során elhangzott több tartalom miatt a felperes helyreigazítás iránti kérelemmel fordult az I. rendű alpereshez, és miután a szerkesztőség az abban foglaltaknak nem tett eleget a felperes 2016. március 17-én keresetlevelet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszéken. Pontosított keresetében a II. rendű alperest a perköltség viselésére, még az I. rendű alperest pedig az alábbiak szerinti sajtó-helyreigazításra kérte kötelezni:

„Azt a valós tény, hogy a hangfelvételen felperes neve ...i polgármester valóban egy megvalósult beruházásról beszél, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy felperes neve azt mondja el, hogy ma Magyarországon az Európai Unió támogatások a jogszabályok megkerülésével működnek. (1)

Valótlanul híreszteltük, hogy felperes neve ...i polgármester azt mondta, hogy az Európai Unió pályázatok működtetésére egy bűnszövetkezet jött létre. (2)

Azt a valós tény, hogy a hangfelvételen felperes neve ...i polgármester valóban egy megvalósult beruházásról beszél, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy felperes neve azt mondja el, hogy a közbeszerzést végző cégek, akik megkeresik az önkormányzatokat, szintén a bűnszövetkezet részei. (3)

Valótlanul híreszteltük, hogy nem valódi közbeszerzés kerül kiírásra, nem lesz valós versenyhelyzet, hanem az eljárást lebonyolító önkormányzat „alibi” közbeszerzéseket fog tartani, csak formáság lesz az egész eljárás. (4)

Azt a valós tény, hogy az óvodaberuházást a megváltozott, megnövekedett műszaki tartalom miatt végül 130 millió forintból lehetett megvalósítani, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy azért került megemelésre az ár, hogy majd ebből az a cég, amelyik megvalósítja a projektet, majd vissza csurgatja az önkormányzatnak az önrész összegét. (5)

Valótlanul híreszteltük, hogy felperes neve ...i polgármester bűncselekmény sorozatot leplezett le.(6)”

Az alperesek a felperes keresetének elutasítását és a II. rendű alperes javára perköltségben való marasztalását kérték. Előadták, hogy a felperes által sérelmezett tartalom alapján sajtó-helyreigazításnak nincs helye, hiszen abban való tények hangoztak el, továbbá a polgármester által tett állításokkal kapcsolatban fogalmaztak meg véleményeket a politikai vita keretein belül, de a való tényekből levont következtetések is szerepelnek benne, melyek a PK 12. számú állásfoglalás alapján ugyancsak véleménynek minősülnek.

Hivatkoztak arra is, hogy a felperes keresetlevelében megjelölt szövegek kiragadott szövegek, a műsort teljes egészében kell vizsgálni. Az (1) sérelmezett tartalomhoz előadták, hogy tartalmilag elhangzott a hangfelvételeken ami ott szerepel. A hangfelvételen, illetőleg annak leiratából kiderül, hogy az egyes vállalkozásoknak úgymond kvótájuk van, melyeket ők osztanak el. felperes neve mondja azt is, hogy „és ha nem, akkor megyek egy várossal odébb. Mert van egy kvótám amit eloszthatok”. Vagyis a műsorban a ... valótlan nem állított, az elhangzottak alapján formálta meg véleményét. A (2) sérelmezett tartalomhoz előadták, hogy a bemutatott felvételek alapján egyértelműen jogos volt az a vélemény, amit ... elmondott, egy egyértelmű következtetést fogalmazott meg. Ezt viszont jogszerűen megteheti a PK 12. számú állásfoglalása alapján. Köznapi értelemben vett fogalmakat kell alapul venni, ugyanis sem a nézők, sem a műsorban beszélő tanú nem jogász. A (3) kifogásolt résznél arra hivatkoztak, hogy ... véleményéről van szó, álláspontja szerint ez egy bűnszövetkezetnek a második csápjá, az elhangzottakból erre következtet, tehát ez a rész nem tartalmaz valótlan állítást. A (4) kifogásolt rész az alperesek szerint az elhangzott tények alapján megfogalmazott véleménynek tekinthető. ... véleményéről van szó. Itt tehát nincs meg a

felperes perbeli legitimációja. Az (5) ponthoz előadták, hogy a műsorban elhangzott, hogy ... előadásáról van szó, aki a gazdasági bizottság elnöke. Az alapul szolgáló hangfelvétel és annak leírata gyakorlatilag szó szerint ezt tartalmazza. Az valóban nem hangzik el, hogy visszacsurgatásra kerül az önrész, az viszont igen, hogy végső soron azért nem kell önrészt fizetni, mert a túlárzás miatt valamilyen módon visszaforgatják ezt az összeget, vagyis ezen kijelentés nem volt valótlan. A (6) sérelmezett tartalomhoz azt fűzték hozzá, hogy a köznyelvi jelentés tartalom más mint a jogi tartalom. ... is meglepődött, amikor megtudta, hogy hogy mennek a dolgok, és csupán ennek adott hangot a műsorban. Ez tehát vélemény, illetve a riportalany által megfogalmazott következtetés.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta megalapozottnak. Idézte az Alaptörvény IX. cikk (1), (2) és (6) bekezdését, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi. CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdését, 10. § és 12. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp) 342. § (1) és (2), a 343. § (1) bekezdését, a 206. § (1) és a 164. § (1) bekezdéseit; az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) és 36/1994. (VI. 24.) AB határozatok releváns részeit a szabad véleménynyilvánításhoz való jog tartalmával és terjedelmével, jogi védelmével és korlátaival kapcsolatosan, továbbá a sajtóhelyreigazítási eljárásokban alkalmazandó követelmények vonatkozásában a Legfelsőbb Bíróság PK 12., 13. és 14. számú állásfoglalásait.

Ezek figyelembe vételével azt állapította meg, hogy a per alapjául szolgáló műsorban nyilatkozó ..., az ... politikusa az általa korábban önkormányzati képviselőként tapasztaltak alapján mondja el véleményét és következtetéseit az Európai Unió által finanszírozott pályázatokkal kapcsolatos ismereteiről, az eljárások hazai gyakorlatáról. A véleményét alátámasztandó hivatkozik azon hangfelvételeken elhangzottakra, melyeket ő titokban készített a ...i önkormányzat ... frakciójának ülésein. Ez alapján jut olyan következtetésekre, hogy a magyarországi pályázati rendszer jelenlegi működése során bűncselekmény gyanúja is felmerül.

Idézte az elsőfokú ítélet azokat a hangfelvételrészleteket, amelyek a teljes szövegösszefüggést is figyelembe véve alátámasztották a nyilatkozó véleményét. Figyelembe vette a műsor jellegét, melyben a sérelmezett közlések elhangzottak, azt, hogy az kifejezetten politikai, társadalmi véleményeket közvetítő műsor, így az ott elhangzottak alapvetően politikai társadalmi vita részeként értékelhető megnyilatkozások, melyek esetében a sajtóhelyreigazítás kizárt.

Az egyes szövegrészletek vonatkozásában megállapította, hogy az (1) pontban elhangzottak nem tartalmaznak valótlan tényközlést, az kifejezetten a felperes által elmondottakból levont következtetés. Ugyanez igaz a (2) és (3) pontban írtakra A kifogásolt közlés helyes nyelvtani értelmezéssel megállapítható, hogy a riportalany saját véleményét mondja el, a felperesre csak a korábbi közléseire visszaulva tesz említést. A fogalmazási hiányosság az élőműsor sajátosságából adódik.

A (4) pontban írtak egy általánosságban megfogalmazott véleményt tartalmaznak, így a felperesnek keresetösszeírás jogi joga nincs. Az (5) pont egy része ...re és nem a felperesre vonatkozik., de az nem is valótlan, legfeljebb pontatlan, más része a ... által elmondottakból levont logikus következtetés. A (6) pontban kifogásoltak szintén ... véleményét közvetítik.

Összességében megállapította, hogy a sérelmezett közlések túlnyomó része ugyan súlyos, de nem logikátlan következtetés, amit a felperesnek mint közszereplőnek tűnie kell.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg, a keresetnek teljes egészében adjon helyt. Hivatkozott arra, hogy a perbeli közlések alapjául szolgáló felvételek vágottak, nem egybefüggőek, azokból releváns részek

hiányoznak. Hivatkozott e körben hasonló ügyben folyó perben tett tanúvallomásra, amelyről készült jegyzőkönyv nem hiteles másolatát csatolta a másodfokú tárgyalás során. E szerint az ülések, amelyeken a felvételek készültek 1-1,5 órák voltak. ... azokból kiragadott pár perces részleteket hozott nyilvánosságra. Változatlanul hivatkozott arra, hogy a riportalany valótlan tényeket közölt, hiszen az óvoda beruházás kapcsán önrészre nem volt szükség, így az visszaosztásra sem kerülhetett. A felperes sehol sem említett bünszervezetet, bűncselekményt nem leplezett le.

Részleteiben az (1) pont tekintetében a keresetében írtakat tartotta fenn, miszerint nem hangzott el az, amit a riportalany a felperesnek tulajdonított. A (2) és (3) pontban kifogásolt kifejezéseket, szövegtartalmat a felperes a hangfelvétel szerint sem mondott. A (4) pont esetében álláspontja szerint a teljes szövegösszefüggés alapján a közlés a felperesre vonatkoztatható, hiszen az egész nyilatkozat a frakcióülésen elhangzottakról szól, az ott hozott döntésekről, melynek a felperes is tagja. Az önkormányzat döntéseivel kapcsolatosan fogalmaz meg negatív állításokat, melyek a felperesre, mint polgármesterre is vonatkoznak. Hivatkozott a Kúria Pfv. IV.20.352/2012.sz. határozatára. Az (5) pont esetében a keresetösszeírás jog tekintetében az előzőekben kifejtettekre utalt azzal, hogy az ott írtak ténybelileg is valótlanok. Az önrész visszaadására vonatkozó részt nem támasztják alá a ... által elmondottak, az nem a visszaadásra vonatkozik.

A (6) pontban kifogásolt közlés esetében egyik hanganyag sem tartalmaz felperesi leleplezést, bünszöveget nem említ. A szövegrészlet nem tekinthető következtetésnek, az határozott állítás.

Az alperesek a fellebbezés elutasítását és az ítélet hatályában tartását kérték. Alapvetően és összességében helyesnek tartották az elsőfokú bíróság álláspontját, mind a felperes keresetösszeírás jogának hiánya, mind a véleménynyilvánítás körében kifejtettekről. A felperes által hivatkozott tanúvallomást jelen ügyben sem felhasználhatónak, sem érdemi jelentőségűnek nem tartották.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú döntéssel, annak indokaival is egyetértett, ezért azt elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

A jogvita elbírálása szempontjából irányadó Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tény állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

Előrebocsátja a másodfokú bíróság, hogy a sérelmezett közlések pontok szerinti megjelölése során a felperes kereseti kérelmének petitumát vette alapul, melyben a felperes 6 pontban sérelmezte a közléseket. Keresetének indokolási részében 6. ponttal az előző pontban kifogásoltakat erősítette csupán meg.

A felperes mind az elsőfokú eljárás során, mind a fellebbezésében hangsúlyosan hivatkozott arra, hogy az ismertté vált hangfelvétel nem teljes, azokból a nyilatkozó saját koncepciójának megfelelő részeket válogatott össze és hozott nyilvánosságra, ezért azokból kiindulni nem lehet. Mindennek azonban a perben elbírálandó és helyreigazításra irányuló kérelem eldöntése szempontjából nincs relevanciája. Azzal a ténnyel, hogy a hangfelvétel csak töredékét tartalmazza a frakció üléseken elhangzottaknak a közvélemény tisztában volt, a nyilatkozó ... ennek magyarázatát is adta. Azt azonban a felperes sem cáfolta, hogy azt, ami ezeken a felvételeken hallható és tőle származónak állítanak azt ténylegesen ő mondta, a felvételen hallható mondatok valóban elhangzottak. Ilyen értelemben tehát a felvétel nem tekinthető szerkesztettnek, meghamisítottnak, mindössze

hiányosnak. Azt a felperes nem fejtette ki, hogy a hiányzó részletek mennyiben módosítják, befolyásolják a megismert szövegtartalom jelentését, mindössze arra hivatkozott, hogy azt a nyilatkozó a szöveggörnyezetből kiragadva értelmezi, elferdíti. Ebből viszont az is következik, hogy a bíróságnak azt kellett eldöntenie a felvételen hallható szöveg és az azzal összefüggésben az alperesi műsorban elhangzottak sajtóhelyreigazítást megalapoznak-e.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben becsatolt hangfelvétel (illetve leirat) logikailag összefüggő, még ha adott esetben részleteiben nem is teljes tartalmat hordoz. Felperesi konkrét megjelölés nélkül nem volt megállapítható, hogy abban olyan részlet lenne, ami kifejezett tartalombeli változtatásra utalna.

Az (1) pontban kifogásoltakkal kapcsolatosan egyértelműen megállapítható volt, hogy az alperesi műsorban ezt a szövegrészletet ... lényegében szöveghűen közli. A hangfelvételen ugyanis az hallható a felperestől, hogy „A pályázati rendszer ma így működik Magyarországon: lejön és azt mondja, én teljesen megcsinálom neked, megnyerem neked, de én hozok mindent, és ha nem akkor megyek egy várossal odébb. Tehát van egy kvótám, amit én eloszthatok, ha nem kellek, akkor megyek egy várossal odébb. Most így zárt ajtók mögött, sajnos ez van.”; míg ... szavai szerint: "...a polgármester is elmondja, hogy ma Magyarországon úgy működnek az Európai Unió pályázatok, hogy lejön egy cég ...ra az önkormányzathoz és azt mondja, hogy hoztam egy projektet, én meg fogom írni, megcsinálom minden papírmunkát, elintézem neked, hogy ez nyerjen és csak egy pici dolgot kérek, hogy én legyek majd a kivitelező." Ez a két közlés tartalmában fedi egymást, így a felperes által kért helyreigazításnak nem volt helye különös tekintettel a felperesnek a hangfelvételen elhangzott sajnálkozására is. Ez mindenképpen arra utal, hogy maga sem ért egyet azzal, hogy ez a rendszer jelenleg így működik, de elfogadja azt.

A (2) pontban kifogásoltak esetében ugyancsak helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy azzal, miszerint bünszövetkezet létrejöttét említi e körben ... az alperesi műsorban, lényegében a pályázati rendszerről alkotott véleményét közli, mindössze ennek alátámasztásául utal vissza a felperes által korábban idézetekre, ami megítélése szerint a saját álláspontját támasztja alá. A felperes helyreigazítási kérelmét nem alapozza meg az, hogy maga az érintett véleményalkotással nem ért egyet, illetve azt helytelennek minősíti figyelemmel a PK 12. számú állásfoglalás III. pontjában foglaltakra. Ugyan ez állapítható meg a (3) pontban kifogásolt közlésre is, ami a korábban alkotott véleményének továbbfűzése.

Az elsőfokú bíróság által a (4) pont megítélésével kapcsolatosan rögzítettekkel a másodfokú bíróság teljes egészében egyetértett, mind a keresetőségi jog, mind az értékítélet körében kifejtettekre vonatkozóan, azt nem ismétli meg. A felperes fellebbezésére tekintettel kiemeli, hogy nem konkrétan a felperes által vezetett önkormányzat egy tényleges döntéséről alkotott véleményt, hanem általánosságban a pályázati rendszerről, még akkor is, ha megszólalásának apropóját a ...i frakcióülésen ezen témával kapcsolatosan elhangzottak képezik.

Az (5) pontban sérelmezettek esetében a felperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel azt tartja szükségesnek a másodfokú bíróság rögzíteni, hogy ebben az esetben egyértelműen beazonosítható, hogy a hangfelvételen ...tól hangzanak el az önrésszel, a túlárzással kapcsolatos mondatok, amelyek esetében a felperesnek keresetőségi joga még tisztségénél fogva sincsen. Ezek ugyanis egy frakciótag közlései, amik nem azonosíthatóak önkormányzati döntéshozók közléseivel. A felperes által felhívott eseti döntések, azt taglalják, hogy egyes önkormányzati döntésekkel kapcsolatosan a polgármestert megilleti a bírósághoz fordulás joga. Az általa elmondottakból pedig egyértelműen lesűrhetette ... azt, hogy az önrésszel való kalkulálás módja, az ár meghatározása

olyan, hogy az az önkormányzatnak minél kevesebb ráfordítással járjon úgy, hogy a teljes megszerezhető pályázati keretet ugyanakkor mégis kimerítsék egy adott témában.

A (6) pontban sérelmezettek esetében pedig egyértelmű véleménynyilvánítás történik. A helyreigazítási kérelme tartalmából kétségtelenül megállapítható, hogy a felperes ezt a közlést szöveggörnyezetéből kiragadva értelmezi. A műsorban ugyanis a nyilatkozó ezen sérelmezett közlése, úgy hangzik el, hogy ... felveti, „itt van most egy mondat, ahol a ...i ...es polgármester leplezi le azt az iszonyatos nagy volumenű bűncselekmény sorozatot...”, majd a műsorvezető közbevágva idézi az első pontban sérelmezett közlés hangfelvételen hallható változatát. Ezen szöveggörnyezet a formál logika szabályai szerint is egy minősítése, értelmezése a felepresi közlésnek, ami helyreigazítás tárgyát nem képezheti.

Mindezek alapján a felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért köteles a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget az alperes részére megfizetni, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2016. szeptember 14.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

. Istenes Attila s.k.
bíró